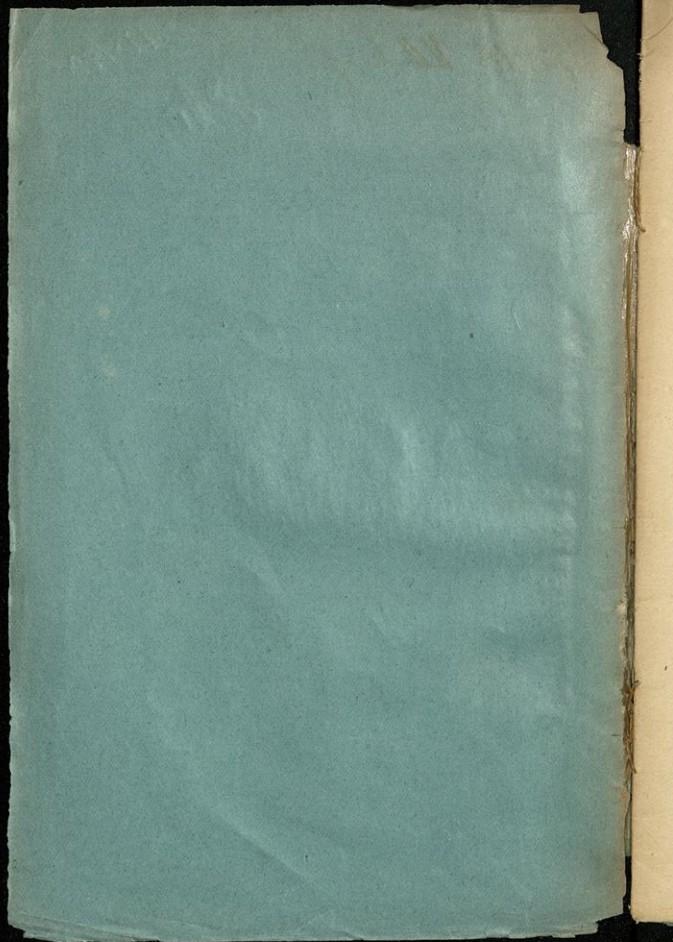

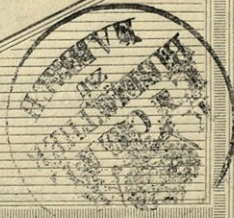
34710, VII, C, g. //

125/92

So br.

JOSIP MARN,
VITEZ FRAN-JOSIPOVEGA REDA.

V
SPOMIN 4. OKTOBRA

1892

ČESTITIM PRIJATELJEM

IN

DRAGIM NEKDANJIM UČENCEM.


~~~~~  
PONATIS PO „SLOVENCU“.  
~~~~~


V LJUBLJANI.

V LASTNI ZALOŽBI. — TISEK KATOLIŠKE TISKARNE.

030091519

Proslava veleč. g. kanonika J. Marna.

Zvezda se na prsih sveti,
Cesar c'ló ga čisla sam. —
Kdo je mar?
Ta pravičen korenine
Je slovenski oratar.

J. Koseski.

Ko se je raznesla vest po naši slovenski domovini, da je presvetli cesar sam proslavil zasluge velezaslužnega profesorja, č. g. kanonika Jos. Marna, tedaj se je obveselil o tej odliki izvestno ves slovenski svet. Kdo pač izmed sedaj živečih slovenskih razumnikov imel bi po širni domovini toliko hvaležnih učencev, toli spoštovateljev mimo njega? Zato pa je bila tudi včerajšnja slavnost, ko so mu pripeli zasluženno viteško znamenje Franc Josipovega reda na prsi, tako odkritosrčna, tako neprisiljena, navzlic temu, da je imela oficijelni značaj, da sličnih tako prisrčnih malo pomni svet.

Značaj slavnosti bil je šolski: šolniki in gimnazijska mladina obeh ljubljanskih zavodov se je včeraj po dovršeni veliki maši v stolnici zbrala v telovadni sobani gimnazijskega poslopja. Praznično bila je sobana okrašena: dičile so jo cesarske in

slovenske zastave in zastavice; preproge so bile razpete vmes med zelenjem in cvetjem. Ondi, kjer je bil odmerjen prostor slavnostnim gostom, pa je bil napravljen podij, vrh katerega je bila soha Njihovega Veličanstva presvetlega cesarja, in zgoraj bila je razvita zastava gimnazijska z nebeškim pokroviteljem sv. Alojzijem.

Kmalu po ednajsti uri vstopi slavljeneec v dvorano, ki je bila že napolnjena dijakov vseh šol pod nadzorstvom svojih razrednikov. Gospoda jubilarja spremljal je mil. g. prelat, kanonik dr. Andr. Čebašek, kot komisarij knezoškofijskega ordinarijata, blagor. g. deželni šolski nadzornik Josip Šuman, blagor. gosp. župan ljubljanski Peter Grasselli, gospod ravnatelj gimnazijski Andrej Senekovič, gosp. ravnatelj niže gimnazije Fran Wiesthaler, ravnatelj c. kr. obrtne šole, gosp. Ivan Šubic in gg. profesorji obeh gimnazij in corpore.

Ko zavzamejo slavnostne prostore omenjena gospôda, zaori iz člih grl naših gimnazijcev slavnostna pesem: „O Oesterreich, mein Vaterland“. Na to povzame besedo g. deželni šolski nadzornik, ki omenja, da je Njihovo Veličanstvo blagovolilo gosp. slavljence dne 2. septembra vsled zaslug, ki si jih je stekel na šolskem polju, proslaviti z viteškim križem Franc Josipovega reda. Zato pa si šteje v posebno čast, da sme o tej slavnostni priliki ob navzočnosti gospodov kolegov kakor tudi nadepolne gimnazijske mladine pripeti ta znak odlike in visoke cesarske milosti na zaslužne prsi slavljencea.

Pripevši križec slavljenцу čestita mu imenom navzočih kolegov in mladine.

Sedaj čestita slavljenцу v navdušeni besedi gospod ravnatelj Senekovič približno tako-le: „Radosten in slavnosten dan je današnji, ko nam je podana prilika. čestitati Vam, velečastni gospod kanonik, sedaj, ko Vam diči avstrijsko čuteče prsi križ Franc Josipovega reda. Radostno povdarjam, da je to za naš zavod dan veselja, in to tembolj, ker ste v družbi z nami delili toliko časa žalost in veselje, radost in težave pri vzgoji mladine. Petintrideset let ni sicer mnogo v življenju kacega naroda, a v življenju posamnika je to dolga vrsta. In kar nas tembolj z radostjo napolnuje, to je delovanje Vaše. Pač se spominjate nazaj trnjevih dni, katere ste preživeli na težavni poti šolstva. Kolikrat ste najboljše mislili, najboljše želeli, in vendar so Vas slabo ali celó napačno umeli! In nasproti mladini, kako ste vselej imeli srce odprto in odprte roke! Smelo rečem, da ste marsikateremu mladeniču, ki se je že obrnil na pot krivice, pomagli nazaj na pravo pot pošteujja. Prav tako ste bili nam prijazen, mil in vsigdar odkritosrčen tovariš. In dasi se danes ločite od našega zavoda ter podaste v zasluženem pokoj, dasi se ločite od nas dragih svojih učiteljskih tovarišev, in mi to z žalostjo na znanje jemljemo, vendar prosim Vas, prečastni slavljenec: pozabite, kar je bilo greukega, bridkega, in vzemite seboj, kar je bilo za Vas prijetnega, veselega. Jaz pa Vam želim še mnogo, mnogo let v sreči in

zadovoljnosti preživeti v čast božjo in na slavo domovine!

Obrnivši se k dijakom nadaljuje: Priča ste danes slavnosti, ki se redko kdaj dogodi v naših prostorih. A prav današnji dan Vam je priča, kako presvetli cesar sami priznavajo zasluge mož, ki so si jih stekli na šolskem polju v prid mladine in v prid skupne naše domovine. In prav današnja prilika bodi Vam novo znamenje, združiti vse moči, da v marljivosti doprinesete že v mladosti svoji lep venec delovanja na oltar domovini. Gospod slavljenec je mnogo deloval v šoli, malone vsi ste bili njegovi učenci. Ravnal pa se je po reku našega pesnika, da

Dolžan ni samo, kar velewa mu stan;

Kar more, to mož je storiti dolžan.

Tako je s peresom svojim proslavil domovino, kažoč v svojem tolikoletnem „Jezičniku“ na vse one može, ki so se v našem slovstvu pokazali in odlikovali. Razven tega pa je sodeloval pri našem znanstvenem društvu „Slovenska Matica“ izza njenega početka ter jej je zadnja leta trudoljubiv predsednik. In ko se sedaj gospod loči od naših šolskih soban, sprejmite si njega kot vzornika v svoje srce, naj Vas njegova marljivost navdušuje, da si bode ob času svojih študij zasejali mnogo zdravega semena, ki bo klilo in kasneje sad donašalo domovini. Domovina kliče na delo, domovina potrebuje delavcev! Zato je neizrekljivega pomena za našo domovino, ako se njeni sinovi ved-

nostno čvrsto oborožijo v mladostnih letih, da jim bode mogoče pozneje tem vspešneje delovati v njen prospeh z uma svetlim mečem. K taki marljivosti spodbuda bodi Vam tudi današnja slavnost. In ako se ravnate po marljivosti svojega profesorja, današnjega slavljenca, postavili mu bodete najlepši spomenik v svojih srcih.

Po teh toplih besedah, ki so na mladino, kakor tudi na slavljenca napravile viden vtis ginjenja, pristopi g. ravnatelj Fran Wi est h a l e r, čestitajoč i on imenom učencev niže gimnazije. „Hčerka“ — omenjal je — „se raduje slave svoje matere, tako se raduje tudi najnovejša gimnazija odlikovanja toli zaslužnega člana velike gimnazije. Zaslugam krona! Tako slôve pregovor, in prav to je znak našega največega veselja, da ste prečastni gospod odlikovanje v popolni meri z a s l u ž i l i. Tudi naši gimnaziji darovali ste že mnogo dragocenih knjig. Nasproti svojim tovarišem bili ste vsekdar prisrčno ljubeznjivi, z neomahljivim svojim značajem ste si srca vseh pridobili, z očetovsko skrbjo pa in ljubeznijo do mladine ste si osvojili tudi srca učencev. Sedaj, ko se ločite od učiteljstva, učenci sicer tožno za Vami gledajo, toda jedno prepričanje, jeden spomin jemljete seboj, katerega Vam smem po vsej pravici v imenu učencev dati: s p o m i n v e d n o z v e s t o v d a n e m l a d i n e. In v to svrho kličem: Bog Vas živi!

Nato se dvigne velečastni gospod slavljenec in opravljen z insignijami častnega kanonika, z viteškim

križcem na prsih izredno živahno, prav mladeniško navdušeno spregovori besedo, katere svojim čitateljem nočemo ukratiti dobro vedoč, da jo bodo nekdanji učenci našega jubilarja radostno čitali, kajti ne moremo jo označiti drugače nego: to je podoba Marnovega duha, delovanja, značaja.

Glasi se nekako tako-le:

Visoko spoštovana družba!

Dvojno čuvstvo mi prešinja danes srcé: čuvstvo hvaležnosti in čuvstvo radosti. Prvo hvaležnost sem dolžan in izrekam Bogu Vsegamogočnemu, ki me je — smem reči — čudovito ohranil do današnjega dne. Slabotnemu od rojstva bilo mi je prestati mnogo, mnogo bolezni pa trdih, trdih bojev: bojev na družinskem in narodnem, na pedagogičnem in literarnem, na cerkvenem in političnem polju. Prezgodnja moja canities in calvities ima pač tudi v tem svoj poseben vzrok. Za srečno izvršitev vsega, kar sem delal in dosegel, bodi Bogu prva zahvala!

Za Bogom izrekam danes največo zahvalo Nj. Veličanstvu, našemu najmilostnejšemu gospodu in cesarju. Po milosti Njegovega Veličanstva postal sem na tem zavodu učitelj veronauka, profesor, častni kanonik in sedaj vitez reda, ki se po presvetlem cesarju imenuje. In dasi sem že doslej — da ne omenjam posebnih prilik — pri vsaki sveti maši napravil gorki „memento pro imperatore nostro Francisco Josepho“, hočem to storiti v bodoče še iskreneje in sicer ne samo za vzvišeno osebo Nj. Veličanstva, marveč za celo visoko cesarsko hišo

Bog ohrani, Bog obvaruj, Bog blagoslovi Njegovo Veličanstvo!

Za presvetlim cesarjem sem posebno zahvalo dolžan namestniku Njegovega Veličanstva, preblagorodnemu gospodu deželnemu predsedniku. Odkar biva na Kranjskem — danes moram to javno priznati — odlikoval me je s toliko pozornostjo ob raznih prilikah, da sem bil primoran večkrat zavzeti se in strmeti nad tako ljubeznjivim ravnanjem. Da sem bil dvakrat odlikovan — to vem dobro — za to se je on živo potrudil. Bog mu povrni vso dobroto obilo v časnosti in večnosti!

Potem sem dolžan veliko, prav posebno hvaležnost svojima neposrednima šolskima predstojnikoma, visokočislanemu gospodu deželnemu šolskemu nadzorniku in dragemu gospodu ravnatelju. Oba gospoda sta občevala vedno z menoj, ne samo prijazno in ljubeznjivo, marveč z nekim odkritosrčnim prijateljstvom, kar mi je težavno službo katehetovo jako olajšalo, in prav to je tudi vzrok, da se od učiteljstva težko ločim. Posebno pa mi je dolžnost zahvaliti se Vam, velespoštovani gospod deželni šolski nadzornik, za to, da ste mi danes osebno znak cesarske milosti izročiti blagovolili in tako krilate besede v mojo proslavo izpregovorili. Tej zahvalnosti pridevam tudi spoštljivo prošnjo, Vaše blagorodje izvoli kot zastopnik in ud v svetu cesarske vlade mojo globokoobčuteno, najiskrenejšo zahvalo izreči za toli visoko odlikovanje na povoljen način ekscelenciji gospodu ministru za uk in bogočastje,

pa tudi poročiti mojo zahvalnost na najviši sedež Njegovemu Veličanstvu.

Hvala Vam, visokospoštovani, dragi gospod ravnatelj! Po Vašem resnobnem posredovanju in čvrstem sodelovanju je nastala današnja slavnost. Gospod Vam to povrni! On Vam dodeli moč in zdravje, da bodete vstrajali še mnogo, mnogo let v tem zaslug polnem poklicu na slavo zavoda, na radost vsega učiteljskega zbora, na blaginjo učeče se mladine.

Pa tudi Vam gospod ravnatelj mlajše gimnazije srčna hvala za prijazne besede, s katerimi ste me počastili. Bog Vas usliši in blagoslovi Vaš mladi zavod: vivat, crescat, floreat!

Hvala prisrčna vsem tu navzočim, velečastitim gospodom: prečastnemu gospodu prelatu in proto-notariju, kot komisarju knezoškofijskega ordinarijata; blagorodnemu županu ljubljanskega stolnega mesta, osobito pa mojim dosedanjim gospodom tovarišem pri učiteljstvu!

Čutilo hvaležnosti mi prešinja danes srcé, pa tudi čutstvo radosti, — zato, ker ste prečastita gospôda le to mojo slavnost v skupno veselje, v skupno slovesnost povzdignili. Prav ste storili: saj je tudi to skupna slavnost, zakaj koliko bi bil pač jaz storiti mogel brez Vašega prijaznega sodelovanja! Tako pa smo delovali v imenitnem poklicu za vzgojo in omiko naše učeče se mladine vzajemno po vzvišenem vzgledu preljubljenega nam vladarja: „Unitis viribus!“ Osem in štirideset let sem hodil

v to hišo: trinajst (ker prištevam še prvo leto bogoslovja) kot učenec, in petintrideset let kot učitelj. Med tem časom imel sem pet ravnateljev, deset nadzornikov in vseh skupaj 120 kolegov. In če smem kot dosedanji Vaš senior, in kot duhovnik katoliške cerkve podati Vam za slovó še jeden svét, Vam zakličem iz srca: Ljubite učeečo se mladino! Potem Vam bode sladek jarem, v katerega ste ž njo vred vpreženi in lahko breme, katero z mladino skupno prenašate.

Doslej govoril je slavljeneec v nemški besedi, kot odgovor na prejšnja čestitanja. Sedaj pa vzdigne glas in v mili, dragi materinščini tako-le nadaljuje:

„Ker sem pa to, kar sem, dosegel poglavito po slovenščini, spregovorim rad v slovo tudi v materinem jeziku. Ne morem in ne maram Vam pripovedovati, kako je bilo pred 48 leti, ko sem vstopil kot učenec, ali le pred 35 leti, ko sem vstopil kot učitelj v to hišo: kako s slovenščino, kako na slovenskem slovstvenem polju. Ne maram Vam razlagati, da sem l. 1857 vstopil za časti in hvale vrednim učenim možem, ki pa postaran ni imel več potrebne veljave. Tedanji ravnatelj Nečasek hodil je dve leti ž njim v šolo — njemu v obrambo. Red ali „klas“ iz slovenščine se ni štel; brez pripravnih knjig učiti sem moral — s kmetov dospel v katedro VII. in VIII. razreda — slovenščino po nemško. Dokaj truda mi je bilo, da sem pripravil učence dotlej, da so najboljši v čast si šteli, najboljše rede dobivati tudi iz slovenščine. Ne morem Vam raz-

lagati, kolike borbe so bile, da se je slovenščina smela učiti po slovensko, da se je pripustil veronauk v I. gimnazijskem razredu tudi po slovensko. — A zdaj! Kolika sprememba! Kak razloček! Koliki napredek! — Tovarišev učiteljev sem štel 120, dijakov v veronauku in v slovenskem jeziku pa štejem na tisoče in tisoče. In srcé mi radosti igra, kedar se oziram v duhu okrog po svetu in vidim, da v vseh stanovih, — v vseh strokah, hvalno, da slavno delujejo že moji učenci, in skoro da delovali bodo že njihovi sinovi! Oj da bi delovali vsikdar tako, da bi bilo njihovo prizadevanje na čast Bogu in njim na korist, na čast in korist mili domovini, cerkvi in državi; oj da bi delovali po starem čislannem geslu slovenskem: *Vse za vero, dom, cesarja!*

Za cesarja, kateri so se ozrli milostno po meni tudi na Vas, na vso gimnazijo; za cesarja, kateri obhajajo danes svoj veseli god; za cesarja, kateri so l. 1883, kadar so bili na Kranjskem, ravno v tej dvorani sprejeli gimnazijske profesorje, dijake pa so obiskali po nekaterih razredih. In ko so v prvem gimnazijalnem razredu poslušali nauk iz naravoslovja, in je neki vprašani deček ves hripav odgovarjal, rekli so obrnivši se proti svojemu deželnemu gospodu namestniku: „No, der ist vor lauter ‚Živio‘ schon ganz heiser geworden“, — pa so se posmejali. In tedaj, dragi moji, sem videl, da jim veseli ‚Živio‘ niso bili neljubi. In zato prosim in pozivljam tudi Vas vse, da sedaj, v tem slovesnem trenutku,

zakličemo vsi skupaj ‚unitis viribus‘ presvetlemu cesarju trikrat: živio, živio, živio!!!

Peveci zapoje cesarsko pesen, katero vsi navzoči molče in stojé poslušajo.

Sedaj pristopi izmed dijakov petošolec Staré ter v nemškem jeziku prav gladko in lično izusti čestitko do slavljenca. Nato pa osmošolec Žun v slovenščini navdušeno povzdiguje svojega učenika, ki je dijakom toliko let vcepljal resnice sv. vere v mlada srca.

Na to ljubo čestitanje v imenu gimnazijskih dijakov izpregovori slavljenec dijakom za slovo besedo, katera bode izvestno zanimala ne samo sedanje, marveč tudi nekdanje dijake. Na nemški pozdrav izpregovori, kakor dostojno, nekoliko nemški, na slovenski pa obširneje slovenski, primeroma tako-le:

„Dragi moji! Prvi svoj ogovor do gimnazijske mladine začel sem pred 35 leti po besedah božjega učenika: „Kdor hoče priti za menoj, naj zataji sam sebe, naj zadene svoj križ vsaki dan in naj hodi za menoj!“ Trda, pretrda beseda, porečete, zlasti danes, o tej slovesnosti. Toda kar je, to je, jaz ne morem drugače; to je edini pot do naše časne in večne sreče. In take sreče želim Vam prav iz srca. Besede te nahajate v katekizmu, in po katekizmu, ne po drugih knjigah, bomo enkrat sojeni vsi, po katekizmu se bode odločila naša večna osoda.

Zato naj tudi gimnazijski učenec to, kar mu je po božji in človeški zapovedi prepovedano, opusti,

ko bi se mu še tako mikavno in prijetno dozdevalo. Zato naj dijak svoje stanovske dolžnosti, katere je prevzel vstopivši v gimnazijo, vedno in povsod natančno spolnuje, ko bi ga to tudi težko stalo, in prav to se v Vašem stanu pravi: samega sebe zatajevati, svoj križ vsaki dan nositi. In kako naj učenec to stori? „Hodi za menoj!“ kliče božji učenik; torej po njegovem nauku, po njegovem vzgledu!“

Nato izpregovori slovenski, n. pr.:

„Drugi nauk, ki sem ga priporočal svojim nekdanjim učencem v cerkvi in v šoli, in bi ga rad tudi Vam danes za slovo živo priporočil, je pa — kateri? To je vzgled na božjega dijaka, na dvanajstletnega Jezusa. — Malo je v sv. pismu o mladosti našega božjega Zveličarja, ali to, kar je, zadostuje za Vas vse v dōbi, v kateri se v srednjih šolah poučujete in vzgojujete. Šel je dvanajstletni mladenič Jezus s svojimi stariši v Jeruzalem na praznike in je še po njih ondi ostal. Glejte, to je Vaša prva dolžnost: Služiti Bogu v njegovi sveti katoliški cerkvi. „Initium sapientiae timor Domini!“ — Šel je s stariši in bil jim je pokoren. Čujte! To je Vaša druga dolžnost: Starišem skazovati spoštovanje, ljubezen in pokorščino. — Bil je mej učeniki — „in medio doctorum“, — katere je izpraševal in jim odgovarjal tako, da so se vsi čudili njegovi razumnosti in njegovim odgovorom. To Vaša tretja dolžnost: Skazovati svojim učiteljem, profesorjem spoštovanje, ljubezen, pokorščino, kajti so Vaših starišev namestniki. — Rastel je v letih, v starosti (aetate), tako

tudi v modrosti (*sapientia*) in milosti (*gratia*) pri Bogu in ljudéh. V tem, glejte, je vsa Vaša naloga v dôbi gimnazijski. — Skrbite najprej za telesno zdravje. V telesu zdravem duša zdrava, — to na svetu je sreča prava. Skrbite še bolj za dušo! Kdaj pa je duša zdrava? Kadar je zdrava v glavi in zdrava na srcu, kadar ima bister um pa blago voljo. Glejte svojega vzornika! Rastel je v modrosti. Tako — oj, da bi rastli tudi Vi vsi v potrebnih, koristnih in prijetnih vedah in umetnijah! Rastel je v milosti. Oj, da bi rastli tudi Vi vsi v kreposti, v svetih čednostih — soglasno z učenostjo! In to pred Bogom, ker drugače bi bilo Vaše napredovanje hinavsko, in pred hinavščino sem vsikdar svaril svoje učence, ter „Istinič-Resnicki“ marsikaj pisal v ta namen. Pa tudi pred ljudmi naj sveti Vaša luč, da boste tako na čast vstavu, na čast gimnaziji, na kateri se učite in vadite. Cvetica, katera lepša samo sebe, lepša tudi vrt, na katerem raste.

Tako bi rad, da bi rasli tudi Vi vzajemno v modrosti in milosti ter napredovali v lepem soglasju in potem boste srečni za čas in za večnost. Te sreče Vam iz srca želim. In ko bi Vas v tem kateri prezirali ali obrekovali, tolažite se, kakor sem se jaz tolažil, z rekom nekdanjega klasika: „*Conscia mens recti fama e mendacia ridet. — Justum ac propositi tenacem virum . . . impavidum ferient ruinae.*“ Kdor je „justus“ ven in ven, ta je potem lahko tudi „pro-

positi tenax“; njemu se ni treba bati, ko bi se tudi svet podiral. A prav zato, ker so dandanes tako redki, da bi bili v vseh rečeh, vselej in povsod „justi“: justi do Boga, do sebe, do svoje duše, do bližnjega, do vrstnikov, prednikov in podložnikov, zato jih je toliko, ki se le po vetru obračajo, ki omahujejo in obupujejo, kadar pritisnejo reve in nadloge. Da se Vam kdaj kaj takega ne prigodi, napredujte soglasno v modrosti in milosti po svojem božjem vzorniku, da boste srečni naposled časno in večno. In te sreče Vam želim iz dna svojega srca in za slovó, in v ta namen blagoslovi Vas Bog Oče, Sin in sveti Duh! Z Bogom!

Prisrčne te besede iz ust v šoli in vzgoji osivelega slavljenca so napravile nenavaden vtis na vse navzoče in še posebej na šolsko mladino.

Potem zapojó pevcí v slovo še prav v ta namen od g. A. Foerster-ja prirejeno skladbo: „V i z a p u s t i t i h o č e t e n a s z d a j . . .“ In ko se je završila pesem z milim „z Bogom“, poslovil se je slavljenec od svojih tovarišev in slavnostnih gostov ter v njihovem spremstvu ostavil dvorano. In ko je odhajoč stopil med svoje ljubljene dijake, tedaj pa so mlada, vneta grla vzkipele v gromoviti „živio“, da je glasno odmevalo po vsem gimnazijskem poslopju. Bil je to pač glasen znak ljubezni in spoštovanja do dičnega učitelja.

Tako lepih in vzvišenih slavnosti — smelo trdimo — se po šolskih dvoranah malo obhaja. Ta pa, ki smo jo tu v kroniko šolstva na Slovenskem

zapisali, bode tudi izvestno ostala ne samo vdeleženecem v trajnem prijetnem spominu, marveč nekdanji učenci slavljencevi bodo, beróč le-te vrstice, obnavljali v svojih srcih čut hvaležnosti in prijetnih spominov možu, ki jim je skozi 35 let zasajal v srce verske resnice, jim utrjeval katoliško zavest, pa tudi budil vsigdar ljubezen do domovine in mile besede slovenske. Pokojni vladika Anton Martin Slomšek je vzgajal ljudstvo slovensko po načelu: Pustite Slovencem dve reči, ki ste jim dragi, kakor svetle oči: vero katoliško in besedo materino.

Naš slavljeneec je za svojega šolskega delovanja in z zlatim vspehom vedno in vedno povdarjal to dvojno načelo. Zato pa smemo, radujoč se ž njim najvišjega odlikovanja, v nekem oziru postaviti na stran pedagoga slovenskega, knezoškofa Slomškega, častitega kanonika, viteza Franc Josipovega reda — Josipa Marna.

* * *

V dopolnitev prelepe slavnosti naj k sklepu povem, da je vitez Franc Josipovega reda tisti popoldan nekaj svojih predstojnikov in tovarišev pogostoval v svojem stanovanju, kjer so se, kakor je to že v navadi, glasile tudi razne zdravice. Omenim naj tukaj le nekaterih bolj pomenljivih.

Prvo zdravico je napil slavljeneec Nj. Veličanstvu nekako tako-le govoreč: Gospodje! O Rudolfu, ustanovitelju naše cesarske rodbine se bere, da je o

priliki, ko so poklanjali se mu drugi vladarji in veljaki, pa žezla ni bilo, vzel v roke sveti križ in nanj so mu prisegli zvestobo. — O Ferdinandu II. se celó bere, da je v prehudih stiskah klečeč pred svetim razpelom zaslišal z njega glas: „Ferdinande, non te deseram.“ — Ko so naš sveti oče Leon XIII. obhajali zlato mašo, poslali so jim naš presvetli cesar prelep, jako umetno in bogato opravljen križ. — Tudi meni so poslali križ. — Nekdaj učenec moj, sedaj iskren prijatelj, ki pozná moje pristrčne težave, čestital mi je, naj ta vnanji križ vse tiste notranje na-se poteguje in ven spravi! — Naš presvetli cesar imajo v slovesni opravi mnogo križev na prsih, še več pa na srcu. Bog hotel, da bi ti vnanji križi vse notranje bridkosti na-se potegnili in da bi različne narode svoje mogli tako vladati, da bi ž njimi vred „unitis viribus“ bili srečni in zadovoljni. V ta namen nam Jih mili Bog ohrani ne le „ad multos sed ad permultos“, ad „plurimos annos!“

Druga zdravica je veljala povabljenim gostom n. pr.: Slavna gospôda! Drznil sem si danes povabiti nekatere gospode in tovariše iz šolstva, po katerem sem dosegel to poslavljenje, pa iz „Maticе Slovenske“, v kateri želim delovati, dokler mi bode močí in bode Vaša volja. Povabil bi — se vé — rad vse. Ker mi pa to ni mogoče, bodite Vi namestniki vseh drugih. Hvala bodi Vam za doseđanje prijaznost in za čast, katero ste mi storili, in prosim, podpirajte me blagovoljno še v prihodnje na korist „Matici“ itd.!

Posebej se je slavljenec zahvalil onim trem gospodom, ki so ga proslavljali v šolski dvorani in vsem gospodom profesorjem, češ, kdor ima mladino, ima prihodnjost. Kar sem Vam dopoludne sploh priporočil za slovo, ponovim še sedaj: Ljubite šolsko mladino! Vsaj imate v srednjih šolah v resnici nekako „jeunesse dorée“ iz vsega naroda, iz vse dežele, cvet v dobrem pomenu. Pomislite, koliko pa je tako srečnih, da jih prilazi iz ljudskih šol v srednje, kako malo jih izlazi iz gimnazije in kako malo malo jih dolazi z visocih šol domu v gotove, narodu koristne službe. Prosim gospoda ravnatelja, da blagovolite na primeren način mojo prisrčno zahvalo priobčiti vrli šolki mladini itd.

Izmed zdravic od strani povabljenih gostov naj omenim le, da je poleg onih g. deželnega šolskega nadzornika in gimnazijskega g. ravnatelja v imenu šolske mladine z živahnim pritrjevanjem sprejeta bila zdravica prvega „Matičinega“ podpredsednika, da je poslavljen bil sedaj Slovenec in po predsedniku tudi „Matica Slovenska“; drugega g. podpredsednika kot najstarejšega izmed pričujočih deseterih nekdanjih učencev v le-teh imenu; in zlasti še ona, ki je povdarjala, da lepa harmonija med umom in srcem v slavljencu bodi smoter vsej pedagogiki in vzor vsej šolski mladini, katera bode po tem gotovo srečna itd.

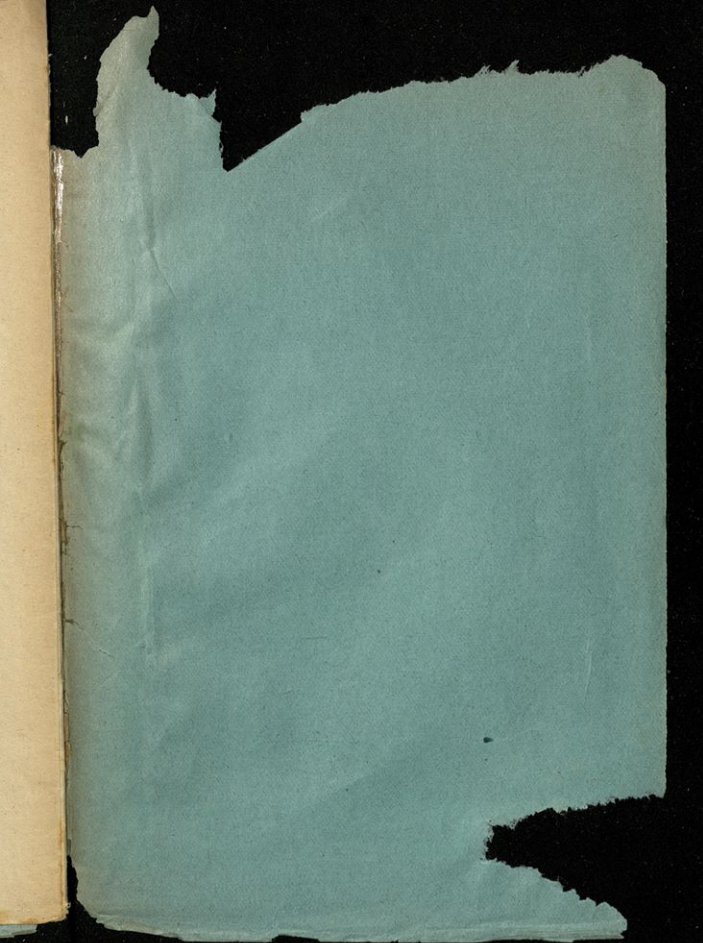
Slavnosti vdeležil se je tudi brat jubilarjev, gimnazijski profesor g. Franjo Marn iz Zagreba s svojim sinom Vladimirom, pravnikom na zagreb-

skem vseučilišču. Došlo je več brzojavnih čestitek, med njimi od „Maticе Hrvatske“ in društva „Sveto-Jeronimskega“. Gotovo pa je vsakdo navzočih ločil se od prijaznega Nestorja ljubljanske gimnazije z iskreno željo, da ga ljubi Bog ohrani še mnogo, mnogo let v trdnem zdravju na čast in radost naši domovini.

Tako se je vršila opisana slavnost v god pre-svetlega cesarja v šoli in na domu največ po pri-zadevanju vrlega gimnazijskega ravnatelja, gospoda A n d r. S e n e k o v i č a , pa tudi v smislu slavljenca samega, sicer po domače, vendar veličastno in na občno radost, skoro da po besedah sv. pisma :

Omnis gloria ejus filiae regis ab intus, in fimbriis aureis circumdata varietatibus (Pr. 44, 14).

č brzojav
in dru
n